

ŽIVOT

Katoličke škole u Europi – mjesta susreta u dijalogu s drugim religijama

FOTO: URED ZA PASTORAL U MEDIJIMA VARAŽDINSKE BISKUPIJE

Katoličke škole, kako u Europi tako i u Hrvatskoj, mjesta su ekumenske i međureligijske suradnje i dijaloga. Neke katoličke škole pohađaju i ateisti, a neke imaju izvrsnu suradnju s drugim vjerskim školama. U Europi, naime, postoje slučajevi gdje pripadnici drugih religija upisuju katoličke škole pa i pohađaju katolički vjeronauk. Postavlja se pitanje: zašto?

29.08.2023. / 11:35 / Branimir Gubić

Mudra, a možda i proročka misao pape Benedikta XVI. danas odjekuje svima koji uočavaju da se Europa polako odmiče od svojih kršćanskih korijena. Jednom prilikom Papa je rekao da bi Europa ostala prazna ljuštura bez osobnosti i identiteta kad bi se kršćanstvo maknulo iz njezine povijesti, sadašnjosti i budućnosti. Kakva je europska kultura bila nekad, a kakva je danas? I kakva će biti u budućnosti?

Naime, povijest europske kulture neodvojiva je od kršćanstva, a prve škole i sveučilišta nastaju i razvijaju se upravo u okviru Katoličke Crkve koja je kroz svoju povijest posebno vodila računa glede odgoja i obrazovanja. Isto nastoji činiti i danas, bez obzira na globalnu sekularizaciju i ateizaciju, kako u svijetu tako i u Europi.

Kršćanska Europa u svojim kršćanskim temeljima diči se umjetnošću, arhitekturom, a napose školstvom koje svoje početke i kasniji razvoj duguje upravo Crkvi. Ona pak nikada ne ispušta, i ne bi trebala ispuštati, jedinog i pravog Učitelja – Isusa Krista, kojeg katoličke škole imaju u svom središtu. Iste škole, imajući svog Učitelja pred očima, nastoje i danas kroz odgoj i obrazovanje biti most, poveznica među drugima i drugačijima te s njima dijeliti evanđeoske vrednote.

Mnogi pripadnici drugih vjeroispovijesti i religija prepoznali su vrijednost katoličkih škola i svoju djecu upisuju u školu s katoličkim predznakom. Primjerice, roditelji i djeca islamske vjeroispovijesti koja sve više pohađaju katoličke škole ističu da su sva najčešća razloga pohađanja istih kvalitetno obrazovanje i kvalitetan odgoj.[1]

Most, odnosno poveznica među ljudskim bratstvom, o kojem papa Franjo rado govori i koje tumači u svojoj trećoj enciklici o bratstvu i socijalnom prijateljstvu „Fratelli tutti“, jest prihvaćanje multikulturalnosti i dopuštanje javnog iskazivanja vjere katoličke škole koja je postala mjesto susreta, ekumenizma i međureligijskog dijaloga.

Glede statističkih podataka o prisutnosti katoličkih škola na europskom kontinentu, valja istaknuti 28.000 katoličkih škola koje pohađa gotovo trećina svih učenika, brojčano između osam i devet milijuna polaznika.[2]

Tako, primjerice, u Irskoj postoji više od 3.000 katoličkih škola koje pohađa 75% svih učenika, što je najviši postotak u Europi. Isto toliko katoličkih škola ima Belgija, ali postotak učenika je nešto manji – 50 % te se time ova europska država nalazi na drugom mjestu, a treće mjesto s oko 300 katoličkih škola koje polazi 25 % učenika zauzela je Nizozemska.

Izdvojimo još nekoliko europskih zemlja i njihove statistike.

Više od 5.000 katoličkih škola ima Francuska, a polaznika je oko 19%. Upola manje, 2.500 škola, ima Španjolska koja u katoličkim školama ima upisano 18 % učenika.

Poljska ima oko šest stotina katolička škola, Mađarska oko 250, Slovačka oko dvije stotine, a Češka ih ima 80.

Glede financiranja katoličkih škola i njihovih zaposlenika, valja reći kako većina europskih država u potpunosti financiraju plaće zaposlenika u katoličkim školama. Isto tako, većina njih u punom ili djelomičnom iznosu financiraju i izgradnju novih škola. Države poput Austrije, Njemačke, Španjolske, Poljske i Mađarske pitanje financiranja imaju riješeno prema potpisanim međunarodnim ugovorima sa Svetom Stolicom. Druge pak, među kojima su Francuska, Belgija, Nizozemska i Italija, pitanje financiranja riješile su vlastitim zakonskim odredbama.[3]

Katoličke su škole kroz povijest imale nemjerljivu ulogu u odgoju i obrazovanju diljem svijeta. Danas također imaju važnu ulogu, negdje veću, a negdje manju. Spomenimo samo nekršćanske zemlje u kojima je velika i

važna prisutnost katoličkih škola: Indija, DR Kongo, Uganda, Kenija i sl. U tim zemljama katoličke škole se sve više osnivaju.

I danas se u Hrvatskoj događa isti trend. Imamo 24 katoličke škole, isti broj otvorenih osnovnih i srednjih škola, a tendencija je i otvaranje novih.

Ako se zapitamo zašto je tomu tako, onda prije svega valja imati pred sobom učenika, kojeg katolička škola ne želi samo informirati i učiti činjenicama nego pristupa cjelovitom odgoju učenika, što jednako prepoznaju i djeca i roditelji. Njezin odgojni program teži za boljim obrazovanjem, brine za ljudsku, duhovnu, intelektualnu i socijalnu formaciju, osobno brine za svakog učenika kojeg želi otvoriti prema svijetu, prema drugima i drugačijima. U temelju katoličke škole je pogled na cjelokupnu stvarnost koja dolazi iz kršćanskog iskustva.^[4]

Dokle god škole s katoličkim predznakom u svome središtu budu imale Isusa Krista, svoga Učitelja, moći će i znat će odgovoriti na sve izazove suvremenog svijeta. Njezin najveći izazov u budućnosti bit će autentičnost u svjedočenju vjere te odgoj i obrazovanje iz kojih nikako i nikada ne mogu izostati moralne vrednote.

S obzirom na statističke podatke i trend rastućeg otvaranja katoličkih škola, posebice u Hrvatskoj o čemu ćemo naknadno pisati, ostaje nada da kršćanska Europa neće tek tako lako i brzo u budućnosti “postati prazna ljuštura” sve dok katoličke škole budu na liniji Isusovog poziva da se evanđelje navijesti svima, pa i na krovovima, ali i na liniji pape Franje koji sve više ističe otvorenost i pruženu ruku prema svoj braći ljudima, bilo kojeg predznaka.

—

^[1] Usp. G. DRIESSEN, M. S. MERRY, The Catholic school advantage and common school effect examined: a comparison between Muslim immigrant and native pupils in Flanders, u: *School Effectiveness and School Improvement*, 1(2017)28, 125–128

^[2] Više na: CEEC, School Statistics (http://lenseignement.catholique.be/ceec_wp/wp-content/uploads/2014/01/CEEC-School-Statistics-and-Comment-2017.pdf)

^[3] Više o tome: CEEC, *The financing of Catholic Education. Survey carried out in the CEEC member countries. School year 1999–2000*. Dostupno na: <http://enseignement.catholique.be>

[4] Usp. <https://katolicke-skole.hbk.hr/2019/07/03/o-katolickim-skolama/>

—
Autor: Branimir Gubić, vanjski suradnik Hrvatske katoličke mreže
(branimir.gubic@hkm.hr)

* Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora.

Ključne riječi: katoličke škole

Daljnje korištenje vijesti u medijima samo uz prethodno odobrenje izdavača.
Sva prava pridržana © 2018 - 2023 Hrvatska katolička mreža